

НАСЕЛЕНИЕ И ДЕМОГРАФСКИ ПРОЦЕСИ В ОБЛАСТ СЛИВЕН ПРЕЗ 2021 ГОДИНА

По данни от текущата демографска статистика, населението на област Сливен в края на 2021 г. е 180 058 души. В сравнение с предходната година населението намалява с 2 493 души, или с 1.4%. Броят и структурите на населението към края на всяка година се изчисляват на база данните от предходната година и данните за естественото и механичното движение на населението през текущата година.

През 2021 г. се проведе 18-то преброяване на населението и жилищния фонд в страната. По предварителна оценка¹ от Преброяване 2021, очаквания брой на населението, пребиваващо постоянно на територията на областта **към 7 септември 2021 г. е 157 113 души.**

Разликата между данните за броя и структурите на населението от текущата демографска статистика и преброяванията се дължи основно на нерегистрираната външна миграция през десетгодишния период между преброяванията.

Една от основните задачи на преброяванията на населението е да се установи реалният брой на лицата пребиваващи на територията на страната. Ето защо в годините след преброяванията се правят преизчисления на населението въз основа на получените резултати от проведеното преброяване и данните за естествения и механичния прираст, получени от текущата демографска статистика за съответните години.

След окончателното въвеждане и обработка на данните от Преброяване 2021 броят на населението ще бъде преизчислен на базата на преброеното население. Преизчислението ще обхване десетгодишен период, като ще бъдат ревизирани и основни демографски индикатори.

В съответствие с проекта на Национална статистическа програма, първи окончателни данни от Преброяване 2021 ще бъдат представени и публикувани след 1 октомври 2022 година.

Към края на 2021 г. населените места в област Сливен са 110, от които 6 градове и 104 села, разпределени в 4 общини.

Основните фактори, които влияят върху измененията в броя и структурите на населението, са демографските процеси - раждаемост, смъртност и миграция.

¹ Предварителна оценка за броя на населението на България към 7 септември 2021 година (nsi.bg).

Раждаемост

През 2021 г. в областта са регистрирани 2 196 родени деца, като от тях **2 166 (98.6%) са живородени**. В сравнение с предходната година броят на живородените се увеличава с 22 деца, или с 1.0%.

Таблица 1 Коефициенти на раждаемост и естествен прираст на населението в област Сливен

Година	Раждаемост	Естествен прираст	Тотален коефициент на плодовитост - бр.
	‰		
2011	12.5	-2.0	2.12
2012	12.0	-2.3	2.07
2013	12.1	-2.2	2.12
2014	12.4	-2.5	2.22
2015	12.6	-2.7	2.29
2016	12.2	-2.4	2.24
2017	12.5	-2.8	2.34
2018	12.0	-3.6	2.27
2019	12.4	-2.9	2.35
2020	11.7	-6.4	2.24
2021	11.9	-9.0	2.29

Коефициентът на общата раждаемост² за област Сливен през 2021 г. е 11.9‰, а през предходните 2020 и 2019 г. той е бил съответно 11.7 и 12.4‰.

Броят на живородените момчета (1 078) в област Сливен е с 10 по-малко от този на живородените момичета (1 088), или на 1 000 момчета се падат 1 009 момичета.

В градовете и селата на областта живородените през 2021 г. са съответно 1 276 и 890 деца.

Броят на жените във фертилна възраст (15 - 49 навършени години), или размерът на родилните контингенти и тяхната плодовитост, оказват решаващо влияние върху равнището на раждаемостта и определят характера на възпроизводството на населението.

Броят на жените във фертилна възраст към 31.12.2021 г. е 36 180, като спрямо предходната година той намалява с 564.

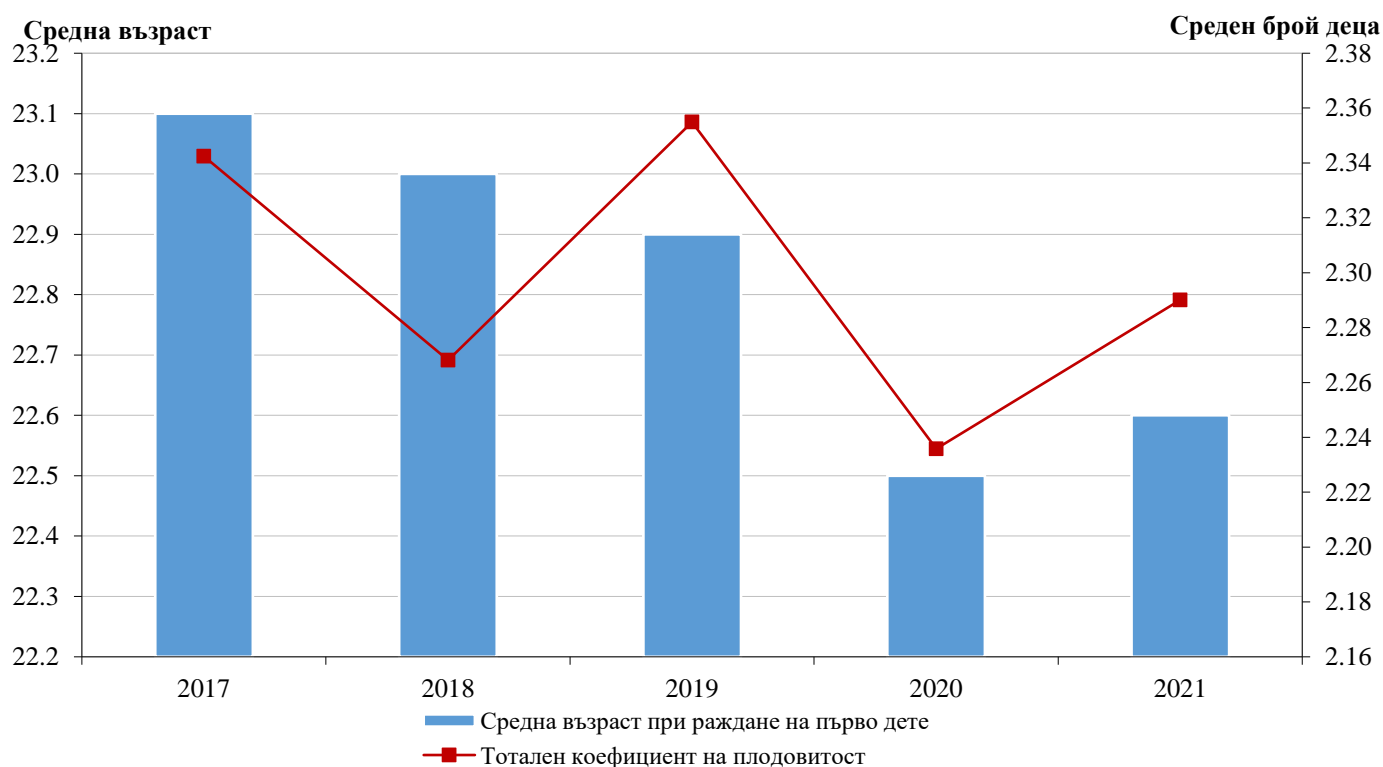
Тоталният коефициент на плодовитост³ е един от основните показатели, характеризиращи плодовитостта. През 2021 г. средният брой живородени деца в областта от една жена е 2.29 при 1.58 за страната.

²Брой живородени деца на 1 000 души от средногодишния брой на населението през предходната година.

³Среден брой живородени деца, които би родила една жена през целия си фертилен период съобразно повъзрастовата плодовитост през отчетната година.

През 2021 г. средната възраст на жените при раждане на първо дете нараства от 22.5 години през 2020 г. на 22.6 години през 2021 година. Средната възраст на жените при раждане на дете намалява спрямо 2020 г. от 24.9 на 24.8 години през 2021 година.

Фиг. 1. Средна възраст на жената при раждане на първо дете и тотален коефициент на плодovitост в област Сливен по години

Високата извънбрачна раждаемост е резултат от значителното нарастване на броя на съжителствата сред младите хора без оформен юридически брак. През 2021 г. броят на живородените извънбрачни деца е 1 628 или 75.2% от всички живородени. Относителният дял на живородените извънбрачни деца в градовете в областта (69.4%) е по-нисък отколкото в селата (83.5%).

Смъртност

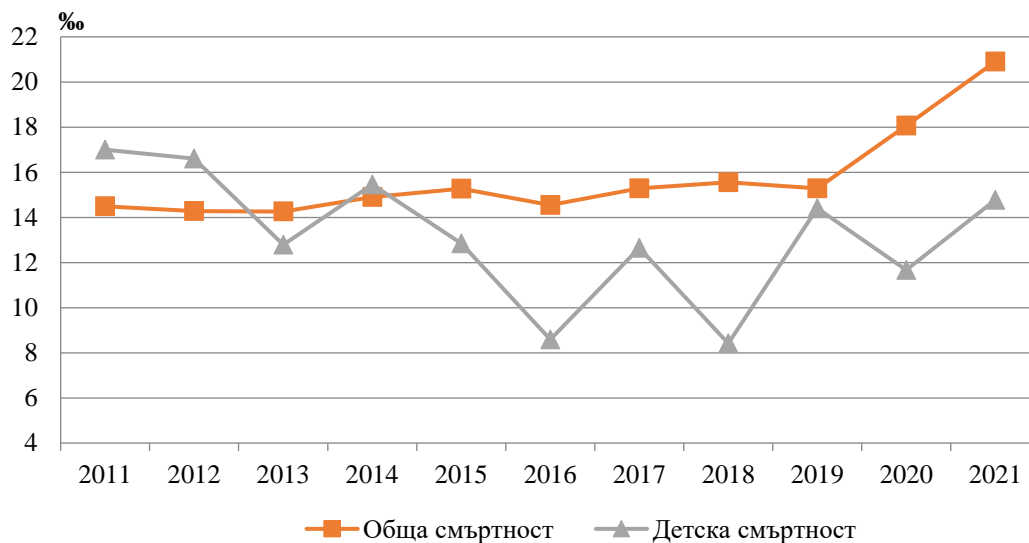
Броят на умрелите лица в област Сливен през 2021 г. е 3 788 души, а коефициентът на обща смъртност⁴ - 20.9‰ при 21.7‰ за страната. Спрямо предходната година броят на умрелите се увеличава с 475, или с 14.3%.

Смъртността сред мъжете (22.5‰) продължава да бъде по-висока в сравнение със смъртността сред жените (19.4‰). През 2021 г. на 1 000 жени умират 1 096 мъже. Продължават и

⁴Брой умрели лица на 1 000 души от средногодишния брой население.

силно изразените различия в смъртността сред градското и селското население. Коефициентът на смъртност е по-висок в селата (23.4‰) отколкото в градовете (19.5‰) на област Сливен.

Фиг. 2. Коефициенти на обща и детска смъртност в област Сливен

През 2021 г. в областта са починали 32 деца на възраст до една година, а коефициентът на детската смъртност⁵ е 14.8‰ и е по-висок спрямо предходната година.

Бракове и разводи

През 2021 г. се наблюдава увеличаване на броя на сключените бракове. Регистрираните юридически бракове в област Сливен са 738 и са със 169 повече от предходната година. От всички регистрирани бракове 67.1% (495) са сред населението в градовете. В селата са сключени 243 брака. Най-много са сключените граждански бракове при мъжете във възрастта от 25 до 34 години (41.9%), докато при жените се очертава диапазонът между 20 и 29 години (42.9%).

През 2021 г. средната възраст при сключване на първи брак за мъжете и жените е съответно 31.5 и 28.3 години. Спрямо предходната година средната възраст се увеличава с 0.2 години за мъжете, а при жените - с 0.1 години.

Коефициента на брачност⁶, през 2021 г. е 4.1‰, като спрямо 2020 г. се увеличава с 1.0 промила.

За 88.1% от мъжете и 88.5% от жените, сключили граждански брак през 2021 г. той е бил първи.

По показателя „предишно семейно положение при сключване на брака“, най-голям е броят на неженените мъже - 650, следван от разведените - 71. При жените също най-голям е броят на неомъжените - 653, следван от броя на разведените - 77.

⁵Брой умрели деца на възраст под 1 година на 1 000 живородени.

⁶Брой сключени бракове на 1 000 души от населението.

През 2021 г. разводите в областта са 232, като спрямо 2020 г. броят им нараства с 5.0%. От всички прекратени бракове 72.8% се отнасят за населението в градовете. Критичен момент в съвместния живот на брачните двойки е възрастта от 40 до 49 години. При мъжете относителният дял на разводите в този възрастов интервал е 34.5%, а при жените – 29.7%.

Разводът е бил първи за 89.7% при мъжете разтрогнали своите бракове през 2021 година, а при жените – 87.9%.

През 2021 г. средната възраст при развод за мъжете и жените е съответно 44.3 и 40.9 години.

Вътрешна миграция

През 2021 г. 1 871 души са променили своя настоящ адрес от област Сливен в друго населено място на страната, а 1 359 души са променили настоящия си адрес от населено място в страната в област Сливен. От изселващите се от областта за свое ново местоживеене най-голям брой са избрали областите Стара Загора (385), София (столица) (332) и Бургас (269). Най-голям е броят на преселилите се в област Сливен от областите София (столица) (245), Бургас (237) и Стара Загора (226).

Външна миграция

Лицата, които са сменили местоживеенето си от чужбина в България, или потокът на имигрантите включва български граждани, завърнали се в страната, както и граждани на други държави, получили разрешение за постоянно пребиваване в страната. През 2021 г. 39 461 лица са променили своето обичайно местоживеене от чужбина в България. Сред дошлите да живеят в страната 901 лица са предпочели да се заселят в област Сливен.

През 2021 г. 1 260 души са променили своя настоящ адрес от област Сливен в чужбина.

Естествен и механичен прираст на населението

Разликата между ражданията и умираанията представлява естественият прираст на населението. През 2021 г. абсолютният размер на естествения прираст в област Сливен е минус 1 622 души.

Намалението на населението, измерено чрез **коефициента на естествения прираст**⁷, е минус 9.0‰ за областта, като в градовете е минус 8.7‰, а в селата - минус 9.3‰, или намалението на населението в резултат на естествения прираст се дължи предимно на негативните демографски тенденции в селата.

Съществено влияние върху броя и структурите на населението оказва механичният прираст (нетното салдо от вътрешната и външна миграция), който също е отрицателен – минус 871 души. Той се формира като разлика между броя на заселилите се (3 571) и изселилите се (4 442) от областта.

⁷Разлика между броя на живородените и броя на умрелите на 1 000 души от средногодишния брой на населението.

Методологични бележки

Броят и структурите на населението към края на всяка година се изчисляват на базата на данните от предходната година и данните за естественото и механичното движение на населението през текущата година.

Източник на данните за броя и структурите на населението е Информационна система „Демография“ в Националния статистически институт. Източник на данните за естественото и механичното движение на населението (раждания, умирения, бракове, разводи, миграция) е Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението. Те се регистрират чрез документите образци ЕСГРАОН - ТДС: съобщение за раждане, съобщение за сключен граждански брак, съобщение за прекратен граждански брак, съобщение за смърт и адресна карта за промяна на настоящ адрес.

Източник на данните за външната миграция са: Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението Образец ЕСГРАОН - ТДС: адресна карта за промяна на настоящ адрес; Националната агенция за приходите; Национален осигурителен институт; Министерство на вътрешните работи; Оценки на емиграционните потоци.

Данните за броя на населението и за настъпилите демографски събития в териториален разрез са представени според административно-териториалното устройство на страната към 31.12. на съответната година (населени места, общини, области) и статистически райони по настоящ адрес. Това е адресът, който отговаря на документално заявеното местоживее на лицето.

Възрастта на населението в края на годината е изчислена към 31.12. в навършени години. Възрастта на лицата при настъпване на демографско събитие се изчислява в навършени години въз основа на датата на раждане и датата на съответното събитие, т.е. възрастта, която лицата са достигнали при настъпване на събитието.

При изчисляване на демографските показатели се използва съвкупността на средногодишното население. Средногодишният брой на населението е средна аритметична величина от изчисленото население към края на предходната и края на отчетната година.

Повече информация и данни за местата за настаняване са достъпни в Информационна система „Инфостат“ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=4) и на сайта на НСИ, раздел „Население - демография, миграция и прогнози“ (<http://www.nsi.bg/node/2920/>).